

Predmet C-78/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

14. veljače 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

26. studenoga 2019.

Stranke nacionalnog postupka:

M.B.

i

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Najvyšší súd

Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike)

[...]

RJEŠENJE

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike) [...] u kaznenom predmetu protiv tražene osobe **M.B.** za teško kazneno djelo ubojstva iz članka 75. austrijskog Kaznenog zakonika, na sjednici iza zatvorenih vrata održanoj 26. studenoga 2019. u Bratislavi,

odlučio je:

Na temelju članka 318. stavka 1. Trestný poriadok (Zakonik o kaznenom postupku) u vezi s člankom 244. stavkom 4. Zakonika o kaznenom postupku **prekinuti postupak** povodom europskog uhidbenog naloga koji je 15. studenoga 2017. izdalo Državno odvjetništvo u Grazu, Republika Austrija, broj akta [...], protiv državljanina Republike Slovačke M.B.-a i uputiti **Sudu Europske unije zahtjev za prethodnu odluku** u pogledu tumačenja članka 1. stavka 1., članka 6. stavka 1., članka 8. stavka 1. i članka 15. stavaka 2. i 3.

Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.) kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. [SL 2009., L 81, str. 24. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka)].

O b r a z l o ž e n j e:

1. Krajský súd v Trnave (Okružni sud u Trnavi, Slovačka) odlučio je rješenjem od 17. siječnja 2019., [...] u vezi s ispravljenim rješenjem od 21. veljače 2019. koje je doneseno pod istim brojem spisa, na temelju članka 22. stavka 1. Zakona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (Zakon br. 154/2010 o europskom uhidbenom nalogu), kako je izmijenjen (u daljnjem tekstu: Zakon o EUN-u), izvršiti europski uhidbeni nalog Državnog odvjetništva u Grazu, Republika Austrija, od 15. studenoga 2017., [...], koji je izdan protiv M.B.-a radi kaznenog progona zbog teškog kaznenog djela ubojstva iz članka 75. austrijskog Kaznenog zakonika izravno počinjenog [orig. str. 2.] u skladu s člankom 12. prvim slučajem austrijskog Kaznenog zakonika, a koje je navodno počinio u sljedećim činjeničnim okolnostima:

(1.) M.B. i M.D. svjesno su i zajednički, kao izravni počinitelji, 14. srpnja 2001. u općini S. ubili osobu pod imenom G.V. tako što su joj zadali jedan ubod nožem u leđnu moždinu i jednu prostrijelnu ranu pištoljem u glavu,

(2.) U neutvrđeno vrijeme prije 14. srpnja 2001. osoba L.B. naredila je M.B.-u i M.D.-u da počine djelo iz točke 1. time što je zatražila da ubiju G.V.-a,

(3.) U neutvrđeno vrijeme prije 14. srpnja 2001. osoba I.P. doprinijela je počinjenju djela iz točke 1. time što je M.B.-u i M.D.-u stavila na raspolaganje pištolj i automobil, te izradila konkretan plan počinjenja djela.

2. Odmah nakon donošenja tog rješenja, M.B. je kao tražena osoba podnio žalbu protiv tog rješenja posredstvom svojeg pravnog zastupnika. U svojem dopunskom obrazloženju podnositelj žalbe tvrdi, među ostalim, da tijela kaznenog progona još vode kazneni postupak protiv njega u Republici Austriji, u okviru kojeg djelo ne obuhvaća motiv imovinske koristi što odgovara pravnoj kvalifikaciji kaznenog djela ubojstva iz članka 219. stavka 1. Kaznenog zakonika koji je bio na snazi do 31. prosinca 2005., koji je, međutim, već zastario u skladu sa zakonodavstvom Republike Slovačke. Stoga žalbu koju je podnio opravdava i postojanjem razloga za obvezno odbijanje izvršenja europskog uhidbenog naloga na temelju članka 23. stavka 1. točke (d) Zakona o EUN-u, odnosno time da je zastario kazneni progon u okviru kojeg se zahtijeva izvršenje europskog uhidbenog naloga. Podnositelj žalbe ne slaže se sa stajalištem Okružnog suda u dijelu u kojem je prvostupanjski sud odbio tu žalbu jer je utvrdio da se djelo ne može pravno kvalificirati kao kazneno djelo ubojstva iz članka 219. stavka 1.

Kaznenog zakonika koji je bio na snazi do 31. prosinca 2005. (čiji rok zastare iznosi 10 godina), nego kao kazneno djelo ubojstva iz članka 219. stavka 2. točke (h) Kaznenog zakonika koji je bio na snazi do 31. prosinca 2005. (čiji rok zastare iznosi 20 godina), pri čemu se pozvao na dopis Državnog odvjetništva u Grazu od 10. siječnja 2018. iz kojeg proizlazi da je motiv za izvršenje djela bila isplata police životnog osiguranja te je stoga utvrdio da postoji motiv imovinske koristi koji opravdava takozvane kvalificirane elemente djela s duljim rokom zastare. U tom pogledu ističe, među ostalim, da je samo djelo pojasnio državni odvjetnik iz Državnog odvjetništva u Grazu (tako što mu je dodao motiv imovinske koristi), ali takvu definiciju nije potvrdio sudac Okružnog suda sa sjedištem u Grazu. Prema mišljenju tužitelja, nije dopušteno da državni odvjetnik mijenja kvalifikaciju djela a da to ne „prihvati” i sudac. Pritom polazi od pretpostavke da, ako nacionalno zakonodavstvo zahtijeva da europski uhidbeni nalog koji je izdao **[orig. str. 3.]** državni odvjetnik potvrdi i austrijski sud, isto je, prema mišljenju tužitelja, potrebno i za dopunu činjenice koja je odlučujuća za izvršenje europskog uhidbenog naloga.

3. Na temelju navedene žalbe koju je pravodobno podnijela tražena osoba, prilikom ispitivanja točnosti utvrđenâ iz pobijanog rješenja koje osporava podnositelj žalbe i ranijeg postupka, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike, u daljnjem tekstu: Najvyšší súd (Vrhovni sud)) došao je do sljedećih zaključaka.

4. Državno odvjetništvo u Grazu, Republika Austrija, izdalo je 15. studenoga 2017. [...] europski uhidbeni nalog protiv državljanina Republike Slovačke M.B.-a radi njegova kaznenog progona zbog sumnje da je počinio teško kazneno djelo ubojstva iz članka 75. austrijskog Kaznenog zakonika koje je navodno izravno počinio u skladu s člankom 12. prvim slučajem austrijskog Kaznenog zakonika, tako što su M.B. i M.D. svjesno i zajednički, kao izravni počinitelji, 14. srpnja 2001. u općini S. namjerno ubili osobu pod imenom G.V. jednim ubodom noža u leđnu moždinu i jednom prostrijelnom ranom pištoljem u glavu. Navedeni europski uhidbeni nalog dopušten je (potvrđen) rješenjem Okružnog kaznenog suda u Grazu od 20. studenoga 2017. zbog razloga koji se u njemu navode.

5. Nadalje, na temelju zahtjeva Okružnog državnog odvjetništva u Trnavi od 4. siječnja 2018., u dopisu od 10. siječnja 2018. Državno odvjetništvo u Grazu izjavilo je, među ostalim, da se motivom za počinjenje djela može smatrati unosna polica osiguranja koju je žrtva ubojstva sklopila u korist L.B., kćeri svoje bivše životne partnerice L.B. Državno odvjetništvo u Grazu smatra da je istraga pokazala da je L.B. naručila ubojstvo za koje je angažirala M.B.-a, bivšeg prijatelja svoje sestre, i M.D.-a koji su zajednički izvršili ubojstvo i za to su trebali dobiti dio isplate police životnog osiguranja.

6. U skladu s člankom 3. točkama (d), (e), (g) i (k) Zakona o EUN-u, za potrebe tog zakona: [(d)] europski uhidbeni nalog znači sudska odluka koju izdaje pravosudno tijelo države članice s ciljem zadržavanja i predaje tražene osobe toj državi članici iz druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona ili

izvršenja kazne zatvora, [(e)] država izdavateljica znači država članica čije je pravosudno tijelo izdalo europski uhidbeni nalog, [(g)] pravosudno tijelo države izdavateljice znači pravosudno tijelo države članice koje je ovlašteno izdati europski uhidbeni nalog u skladu sa svojim pravnim poretkom, [(k)] drugi dokumenti znači dokumenti koje je izdalo ili zatražilo pravosudno tijelo države izdavateljice ili pravosudno tijelo izvršenja u postupku o europskom uhidbenom nalogu osim europskog uhidbenog naloga, **[orig. str. 4.]** zahtjev za dodatnu suglasnost i zahtjev za sljedeće izdavanje; drugim dokumentima ne smatraju se dodatne informacije koje je poslalo ili zatražilo pravosudno tijelo države izdavateljice ili pravosudno tijelo izvršenja u svrhu dopune obveznih elemenata europskog uhidbenog naloga.

U skladu s člankom 19. stavkom 5. Zakona o EUN-u, ako informacije koje je pravosudno tijelo države izdavateljice navelo u europskom uhidbenom nalogu nisu dostatne za donošenje odluke o njegovu izvršenju, osobito kada europski uhidbeni nalog ne sadržava sve obvezne elemente i podatke potrebne za donošenje odluke, ili kada je jasno da ga je izdalo tijelo koje nije ovlašteno za njegovo izdavanje, ili ako je pravna ocjena djela kao kaznenog djela koje podliježe ili ne podliježe provjeri dvostruke kažnjivosti očito pogrešna, državni odvjetnik bez odgađanja zahtijeva dodatne informacije od pravosudnog tijela države izdavateljice. Također može odrediti primjeren rok za njihov primitak, uzimajući u obzir rokove za donošenje odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga u skladu s člankom 24.

U skladu s člankom 22. stavkom 4. Zakona o EUN-u, ako se tijekom postupka utvrdi da postoji osnova za odbijanje izvršenja europskog uhidbenog naloga na temelju članka 23. stavka 1., sud odlučuje da neće izvršiti europski uhidbeni nalog. Ako se tijekom postupka utvrdi da postoji osnova za odbijanje iz članka 23. stavka 2., sud može odlučiti da neće izvršiti europski uhidbeni nalog.

U skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (e) Zakona o EUN-u, izvršenje europskog uhidbenog naloga odbija se ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da je, u skladu sa slovačkim pravnim poretkom, kazneni postupak ili izvršenje kazne zatvora protiv tražene osobe zastarjelo, a kazneni progon je u nadležnosti slovačkih vlasti u skladu s pravnim poretkom Republike Slovačke.

U skladu s člankom 16. stavkom 1. Trestnog zákona (Kazneni zakonik) [Zákon č. 140/1961 (Zakon br. 140/1961) u verziji koja je bila na snazi do 1. kolovoza 2001. (u daljnjem tekstu: Kazneni zakonik)] kažnjivost djela ocjenjuje se s obzirom na zakon koji je bio na snazi u trenutku počinjenja djela; s obzirom na kasniju verziju zakona ocjenjuje se samo kada je to povoljnije za počinitelja.

Na temelju članka 18. Kaznenog zakonika u skladu sa slovačkim zakonom ocjenjuje se i kažnjivost djela koje je počinio državljanin Republike Slovačke u inozemstvu ili osoba bez državljanstva **[orig. str. 5.]** s uobičajenim boravištem na području Republike Slovačke ili strani državljanin s uobičajenim boravištem na području Republike Slovačke.

U skladu s člankom 67. stavkom 1. točkama (a) i (b) Kaznenog zakonika, kažnjivost djela prestaje nakon isteka roka zastare koji iznosi [(a)] dvadeset godina za kazneno djelo za koje se tim zakonom u posebnom dijelu dopušta izricanje izvanredne kazne i [(b)] deset godina, ako najviša kazna zatvora iznosi najmanje 10 godina.

U skladu s člankom 219. stavkom 1. Kaznenog zakonika, tko namjerno ubije drugu osobu, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od 10 do 15 godina.

U skladu s člankom 219. stavkom 2. točkom (h) Kaznenog zakonika, kaznom zatvora u trajanju od dvanaest do petnaest godina ili posebnom kaznom kaznit će se počinitelj ako počini djelo iz stavka 1. s namjerom stjecanja imovinske koristi, prikrivanja ili olakšavanja počinjenja drugog kaznenog djela ili s drugim kažnjivim motivom.

U skladu s člankom 1. stavkom 1. Okvirne odluke europski uhidbeni nalog jest sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

U skladu s člankom 6. stavkom 1. Okvirne odluke pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

U skladu s člankom 8. stavkom 1. točkama (d) i (e) Okvirne odluke europski uhidbeni nalog sadržava sljedeće informacije, u skladu s obrascem u Prilogu: [(d)] prirodu i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, posebno u vezi s odredbama članka 2.; [(e)] opis okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, uključujući vrijeme, mjesto i stupanj sudjelovanja tražene osobe.

U skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke, ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da su informacije koje je dostavila država članica koja izdaje uhidbeni nalog nedostatne i ne omogućavaju donošenje odluke o predaji tražene osobe, od nje zahtijeva da potrebne dopunske informacije, posebno one u vezi s člancima 3. do 5. te s odredbama članka 8., budu žurno dostavljene te može postaviti rok za njihov primitak, uzimajući u obzir potrebu [**orig. str. 6.**] poštovanja rokova iz članka 17. U skladu s člankom 15. stavkom 3. Okvirne odluke, pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u bilo koje doba može pravosudnom tijelu izvršenja poslati sve korisne dodatne informacije.

U presudi od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, Sud Europske unije presudio je da pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da ne obuhvaća državna odvjetništva države članice koja su, u okviru donošenja odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga, izravno ili neizravno izložena riziku podređenosti nalogima ili pojedinačnim uputama izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa.

U presudi od 9. listopada 2019., NJ, C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, Sud Europske unije presudio je da pojam „europski uhidbeni nalog” iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da su njime obuhvaćeni europski uhidbeni nalozi koje su izdala državna odvjetništva države članice, neovisno o tome što su ona u okviru tog izdavanja izložena riziku izravne ili neizravne podređenosti pojedinačnim nalogima ili naputcima izvršne vlasti, poput ministra pravosuđa, ako te europske uhidbene naloge, kako bi ih ta državna odvjetništva mogla poslati, nužno mora potvrditi sud koji, s obzirom na to da ima pristup čitavom spisu kaznenog postupka u kojemu se nalaze i eventualni pojedinačni nalozi i naputci izvršne vlasti, provodi neovisan i objektivan nadzor ispunjenosti pretpostavki za izdavanje i proporcionalnosti tih uhidbenih naloga donošenjem autonomne odluke kojom se tim nalogima daje njihov konačan oblik.

8. S obzirom na navedeno, Najvyšší súd (Vrhovni sud) ne dvoji u pogledu toga da europski uhidbeni nalog koji je izdalo Državno odvjetništvo u Grazu, a koji je kasnije potvrdio Okružni kazneni sud u Grazu, predstavlja europski uhidbeni nalog u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke. Međutim, na temelju opisa okolnosti u kojima je navodno počinjeno kazneno djelo radi kojeg je protiv podnositelja žalbe izdan europski uhidbeni nalog kako su navedene u europskom uhidbenom nalogu koji je potvrdio sud, kazneni progon tražene osobe zastario je u skladu s pravnim poretom Republike Slovačke. Prvostupanjski sud u tom je pogledu došao do suprotnog zaključka samo na temelju dodatnih informacija koje je dostavilo Državno odvjetništvo u Grazu, ali nadležni sud nije potvrdio te informacije koje bitno dopunjuju opis djela na način da je tražena osoba navodno počinila kazneno djelo s namjerom [orig. str. 7.] stjecanja imovinske koristi. Budući da austrijska državna odvjetništva ne ispunjavaju zahtjev objektivnosti i neovisnosti prilikom donošenja odluke o izdavanju europskog uhidbenog naloga (presuda Suda Europske unije od 9. listopada 2019., NJ, C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, t. 40.), Najvyšší súd (Vrhovni sud) također smatra da je opravdano pitanje koje je u navedenom postupku postavio podnositelj žalbe, odnosno trebaju li austrijski sudovi potvrditi i dodatne informacije koje je dostavilo austrijsko državno odvjetništvo ako se njima u svrhu donošenja odluke pravosudnog tijela izvršenja na bitan način dopunjuje ili eventualno mijenja sadržaj europskog uhidbenog naloga koji je potvrdio sud.

9. S obzirom na prethodna razmatranja, Najvyšší súd (Vrhovni sud) zaključio je da je za donošenje odluke u ovom predmetu potrebno tumačenje prava Europske unije te je stoga odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

Treba li se zahtjeve, koje u skladu s člankom 1. stavkom 1. i člankom 6. stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584 mora ispunjavati europski uhidbeni nalog kao sudska odluka, primjenjivati i na dopunske informacije dostavljene na temelju članka 15. stavka 2. te okvirne odluke ako se njima u svrhu donošenja odluke pravosudnog tijela izvršenja na bitan način dopunjuje ili mijenja sadržaj prvotno izdanog europskog uhidbenog naloga?

[...] [uputa o pravnom lijeku]

Bratislava, 26. studenoga 2019.

[...]

[potpisi]

RADNI DOKUMENT